

Ukážka 1

PIPPI OSLAVUJE NARODENINY

Pippi rázne chytila obrus za všetky štyri rohy a zdvihla ho. Šálky a misy s koláčikmi sa zosunuli na kopy ako vo vreci. Celý batoh potom strčila do truhlice s drevom.

„Vždy chcem mať všetko pekne upratané hneď, ako sa najem,“ vysvetlila. A potom prišiel čas na hry. Pippi navrhla, aby sa hrali hru, ktorá sa volá: Ani krok po dlážke. Pravidlá boli veľmi jednoduché: Bolo sa treba dostať cez celú kuchyňu a ani raz sa nedotknúť dlážky. Pippi to šlo jedna radosť. Ale aj Tomimu a Annike sa darilo celkom dobre. Keď sa chvíľu hrali a Annikine šaty už prestali byť jej druhými najlepšími a Tomi bol čierny ako kominár, rozhodli sa, že si vymyslia inú hru.

„Čo keby sme šli navštíviť duchov?“ navrhla Pippi. Annika zalapala po dychu. „Sú... sú... sú... na povale duchovia?“ „Že či! Je ich tam celá kopa,“ ubezpečila ju Pippi. „Priam sa to tam hemží všelijakými duchmi a strašidlami. Človek sa o ne doslova potkýna. Pôjdeme tam?“ „Och,“ povedala Annika a vyčítavo sa pozrela na Pippi.

„Mamička vravela, že strašidlá a duchovia nie sú,“ tvrdil Tomi odvážne. „Samozrejme,“ povedala Pippi. „Nikde nie sú, lebo všetky, čo existujú, bývajú na mojej povale. Ani nemá zmysel ich prosiť, aby sa presťahovali. Ale nie sú nebezpečné. Iba trochu štípu, takže mám od nich modriny, a dosť zavýjajú. A hrajú kolky s vlastnými hlavami.“

K uvedenej ukážke sa vzťahujú úlohy č. 1 – 6. Označ správnu odpoveď. /6b/

1. Uvedený text je:

A/ vecný a prozaický

C/ umelecký a prozaický

B/ vecný a poetický

D/ umelecký a poetický

2. Koľko odsekov je v texte?

A/ 1

C/ 3

B/ 2

D/ 4

3. Ktoré časti domu sa spomínajú v texte?

A/ kuchyňa a chodba

C/ povala a pivnica

B/ povala, chodba

D/ kuchyňa a povala

4. Na koho sa Tomi podobal po prvej hre?

A/ strašidlo

C/ kominára

B/ čerta

D/ ducha

5. Čo znamená slovo: POTKÝNA?

A/ poskakuje a teší sa

C/ spadne a odrie si pritom nos

B/ naraziť na prekážku

D/ zakopne o niečo či niekoho

6. Z ukážky vyplýva

A/ strašidlá a duchovia iba štípu a hryzú

C/ strašidlá a duchovia hrajú človeče s vlastnými hlavami

B/ strašidlá a duchovia nie sú nebezpečné

D/ strašidlá a duchovia nerobia modriny

15. V ktorej možnosti je správne priradený druh prídavných mien?

prudký, hudobný, skladací, rovný/1b/

- A/ akostné, akostné, vzťahové, akostné
- B/ vzťahové, akostné, vzťahové, akostné
- C/ akostné, vzťahové, akostné, vzťahové
- D/ akostné vzťahové, vzťahové, akostné

16. V ktorej možnosti je správne uvedený druh, gramatické kategórie a vzor zvýrazneného prídavného mena v nasledujúcej vete? /1b/

Pán poštár z poštárskej rozprávky sa sťažoval na hluk.

- A/ vzťahové prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, lokál, cudzí
- B/ vzťahové prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, genitív, pekný
- C/ privlastňovacie prídavné meno, ženský rod, jednotné číslo, datív, pekný
- D/ akostné prídavné meno, ženský rod, množné číslo, akuzatív, pekný

17. V ktorej možnosti je správne vystupňované prídavné meno zo slovného spojenia

zlá nálada /1b/

- A/ zlá, zlejšia, najzlejšia
- B/ zlá, zlejšia, najhoršia
- C/ zlá, horšia, najzlejšia
- D/ zlá, horšia, najhoršia

18. V uvedenej vete podčiarkni sloveso a urč osobu, číslo a čas. /2b/

Pomysleli sme si na dobrodružstvo z posledného výletu.

Osoba _____ číslo _____ čas _____

19. V ktorej vete je správne vyknanie. : /1b/

- A/ Pani učiteľka, boli by ste taká dobrá a ospravedlnila ma z vyučovania?
- B/ Pani učiteľka, boli by ste taká dobrá a ospravedlnili ma z vyučovania?
- C/ Pani učiteľka, bola by ste taká dobrá a ospravedlnila ma z vyučovania?
- D/ Pani učiteľka, bola by ste taká dobrá a ospravedlnili ma z vyučovania?

20. V ktorej možnosti je privlastňovacie zámeno. /1b/

- A/ Zobudil ich vyjúci pes.
- B/ Podaj mi tašku.
- C/ Jej pes je veľmi malý.
- D/ Jej som to nedávala.

21. V ktorej možnosti je správne zapísaná priama reč. /1b/

- A/ "Čo keby sme odcestovali do Londýna?" navrhla Janka.
- B/ „Čo keby sme odcestovali do Londýna?“ Navrhla Janka.
- C/ „Čo keby sme odcestovali do Londýna“? navrhla Janka.
- D/ „Čo keby sme odcestovali do Londýna?“ navrhla Janka.

22. Vyberte dvojicu slov, v ktorej sa nachádzajú synonymá. /1b/

- A/ ryba – rak
- B/ údolie – pohorie
- C/ štít – vrch
- D/ koreň – konár

23. V ktorej vete sa nachádzajú antonymá? /1b/

- A/ Na stôl položil staré , no fungujúce hodiny.
B/ Pohyby baletky sa mu zdali ladné a rýchle .
C/ Topánky boli upratané v polici, ale šaty na posteli rozhádzané.
D/ Malé deti sa hrali a staré mamy ich strážili.

24. Nájdi správne dvojice: /3b/

1/ hádanka	a/ krátky príbeh, v ktorom vystupujú hlavne zvieratá a prináša poučenie
2/ pieseň	b/slovná hra, na jej vyriešenie potrebujeme dôvtip, končí sa otázkou : „Čo je to?“
3/ rytmus	c/ príbehy z minulosti, ktoré majú reálny základ, prelínajú sa v nich skutočné deje s neskutočnými
4/ povesť	d/ je vymyslený, krátky, epický príbeh, v ktorom víťazí dobro nad zlom
5/ rozprávka	e/ báseň určená na spievanie
6/ bájka	f/ pravidelné striedanie prízvukných a neprízvukných slabík

1.	2.	3.	4.	5.	6.

Ukážka 2

*Fašiangy Turíce,
Veľká noc ide,
kto nemá kožuška,
zima mu bude.*

*Ja nemám, ja nemám,
len sa tak trasiem,
dajte mi slaninky
nak sa popasiem.*

25. Dopln správne odpovede vzťahujúce sa k ukážke č. 2. /2b/

- A/ K akému druhu ľudových piesní zaraďujeme ukážku?..... .
B/ Pieseň má ..... strofy.
C/ Pieseň má ..... veršov.
D/ Ukážka je napísaná formou .....

26. Vypíš z ukážky všetky zdrobneniny. /2b/

zdrobneniny: _____

27. Urč, či ide o príslovie, porekadlo alebo pranostiku: /3b/

Komu niet rady, tomu niet pomoci. _____

Ani krížom slamy nepreloží. _____

Aký je august posledný deň, taká má byť celá jeseň. _____

Kto včera klamal, tomu zajtra neuveria. _____

Svätá Barbora ťahá sane do dvora. _____

Tichá voda brehy myje. _____